

Selles numbris:
Lk 2 - Volikogu tegemistest

Lk 3 - Ajaloonurgas ülevaade
Ahto Paavo elust.

Lk 4 - Jahimeeste
tegutsemisest Lüganusel.

Lüganuse uudised

Nr. 37 | november 2010

Ootame vihjeid ja ettepanekuid toimetuse e-postile: lyganuseuudised@hotmail.ee Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee

Kaunist talveaega!

Meie, manipuleeritavad

Aquino Thomas väidab, et kõik meie teadmised sellest ilmast pärinevad meelelistest kogemustest, mida mõistus seejärel peegeldab. Mõistuses pole midagi, mis poleks kõigepealt olnud meeltes. Kui sünnib laps, siis on tema mõistus otsekui tühi leht, millele alles hakatakse kirjutama. Thomas tõmbab piiri olemuse ja olemasolu vahele. Mingi asja olemus kajastab seda, mis see asi on, ja see küsimus seisab lahus küsimusest, kas see asi on olemas või mitte. Kui laps küsib: „Kes on üks sarvik?“ siis võite vastata: „Üks sarvik on ilus hobune, kellel on otsaes sarv.“ Kuid kui laps küsib, kas üks sarvik on ka päriselt olemas, peate vastama, et ei ole. Selles näites käib esimene vastus olemuse, teine olemasolu kohta. Kui asi on iseenesest vaid olemus, siis tähendab see võimalust olemas olla, aga mitte seda, et ta olemas on.

Kui need kaks küsimust segi paisata, saame poolikutele teadmistele tugineva „seisukoha“, mille abil on võimalik lollitada keda iganes ja saavutada selle läbi manipuleeriva vähemuse tahe. Näiteid leiame siitsamast lähedalt.

Grupp inimesi väidab, et me hakkame palju paremini elama, kui meil Eesti krooni asemel kehtib euro. Proovige seda tõestada. Ja proovige tõestada selle väite paikapidavust mõnede teiste maksevahenditega: dollari, jeeni, Šveitsi frangi ja nutrianahaga näiteks. Mis tulemuse saate? Muide, Šveitsi frangi suhtes liiguvad euro ja tema külge seotud kroon juba aastaid üheskoos suure nurga all allapoole, miks me siis Šveitsi franki ei taha?

Vaatleme kahte näidet. „Uuringufirma Klaster poolt aprillis läbiviidud küsitlusest selgus, et eurole üleminekut ei poolda umbes veerand (26%) Eesti elanikkonnast, veidi üle kahe kolmandiku (70%) on kas pigem (39%) või täielikult (31%) euro poolt.“ Juba nii paljusid erinevaid protsente nähes võib järeldada, et küsimusi oli mitu, nad ei olnud üheselt vastatavad ja andsid valitsusele sobiva vastuse.

Teine näide: „Eesti krooni eest võitlev jurist ja ajaloolane Anti Poolamets tellis oma raha eest Saar Pollilt uuringu, et selgitada rahva meelsus euro suhtes. Küsimusele «Kas teie pooldate Eesti

kroonilt eurole üleminekut?» vastas 53 protsenti küsitletutest eitavalt.“

Nagu näete, ei saa nende küsitluste tulemusi võrrelda, üks neist peab olema VALE, huvitav, kumb?

Sirvisin hiljuti ühte tuuleparkide müra teemalist uuringut. Kuidas sellega manipuleerida? Väga lihtsalt – näitame, mitu % Eesti elanikest piinleb müra käes, sellest ju uuring. Ning vaikime maha, et uuringus osales vaid 122 küsitletut ja ega neid suurt rohkem ei olegi. Selle aasta alguses elas Eestis 1 380 470 inimest ehk sama palju, kui 70ndate keskel. 122 inimest 1 380 470 miljonist märgib ära ühe inimese enam kui üheteistkümnest tuhandest. Isegi vaimuhaigeid on sadu kui mitte tuhandeid kordi rohkem. Ja, muide, niipea, kui selgub, et tuuliku eest naabri maatükil makstakse, hakkab müra kuulma ja kaebekirjasid kirjutama isegi saja-aastane kurtum ja kirjaoskamatu vanavanaema.

Meile kiidetakse pankasid ja kaardimakseid, aga kas te teadsite, et kaardimaksete läbi koguvad pangad varandusi? Pangad

võtavad kaardimakseilt teenustasu vähemalt 1-1,5% ostusummast, varem on räägitud koguni kuni 2,5% ostusummast, millele lisandub makseterminali rent. Seega maksab iga ostja lisaks kauba tegelikule hinnale nurisemata kinni ka kaardimakse ja seda isegi siis, kui ta maksab sularahas. Viimasel juhul jääb tema makstu poe kasumisse. See põhjendab ka, miks nii suurkauplus kui pank on huvitatud kaardimaksest – sularaha ja kaardimaksed jagunevad enam-vähem võrdselt ja seega teenivad hinnalisast mõlemad osapooled. Maksjale aga seletatakse midagi turvalisusest ja mugavusest... mille ta täiesti mõttetult kinni maksab.

Loomulikult ei oleks kellelgi sellise lisatasu vastu midagi, kui see jääks Eesti Panga käsutusse ja tuleks kaarega meie majandusse tagasi, aga et ta võõrpangale või kaupluseketile läheb, siis on sellest maksust meile sama palju kasu, kui lehmale viiendast järellüpsist.

Varsti on valimised ja me saame taaskord hääletada parteide välja valitud kandidaatide poolt. Ainus, mis me vastu saame teha on mõnele parteivalitule hääle mitte

andmine või valimistest (õigem muidugi „hääletusest“) loobumine. Viimane variant seab meid endid kodanikena küsimärgi alla.

Parteid asuvad meid pommitama loosungitega: „Astume samme...“, „Tõstame...“, „Suurendame...“, „Viime uuele tasemele...“ jne.

Aga küsime endalt nii nende loosungite kui artiklis toodud näidete kohta: kas need on ikka õiged vahendid, et „...arendada riiki, mis on loodud Eesti rahva riikliku enesemääramise kustumatul õigusel ja välja kuulutatud 1918. aasta 24. veebruaril, mis on rajatud vabadusele, õiglusele ja õigusele, mis on kaitseks sisemisele ja välisele rahule ning pandiks praegustele ja tulevastele põlvkondadele nende ühiskondlikus edus ja üldises kasus, mis peab tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade...“?

Ja selleks, et oma tahte kohaselt valida, tuleb inimestel kokku leppida isikus, keda valitakse ja anda ausalt oma hääled just temale, et ta kriitilise piiri ületaks ning tõesti Valituks osutuks. Vastasel korral ei muutu siin ilmas midagi.

Ootame Teie kirju, kommentaare ja kaastöid!

E-post: lyganuseuudised@hotmail.ee Postiaadress: Lüganuse uudised, Jõhvi postkontor, postkast 15, 41502, Ida-Virumaa

Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee

Lüganuse Uudised on kodanikualgatuslikult ilmuv igakuine väljaanne.

Volikogu töomailt

Lüganuse Vallavolikogu istung toimus 18.novembril algusega kell 16.00

Kohal olid: Evald Männiksaar, Elga Saluvee, Janek Lainjärv, Kunnar Kuusmik, Tõnu Lont, Margo Pärtna, Kristel Kütt, Salle Rätsep, Rait Raudsoo ja Juho Pöld. Puudus: Maarika Uudeküll

Volikogu alguses pani volikogu esimees hääletusele päevakorra 9 nda punkti, kuna see punkt laekus päevakorda alles päev enne istungit ja volikogu põhimääruses on tingimus, et päevakord peab olema liikmetele neli päeva enne istungit kätte toimetatud.

Hääletus: 8 poolt, 2 vastu (Kristel Kütt ja Salle Rätsep)

Volikogu esimees luges ette päevakorra ning see kinnitati.

1. Õigusaktide muutmine seoses euro kasutuselevõtuga. Määrus kehtestatakse euro kasutusele võtmise seaduse (RK, RTI 25.05.2010, 22, 108) ja Rahandusministeeriumi täpsustava info "Euro kasutusele võtmise ettevalmistamisest Eestis" (23.05.2010 nr 1-1-10/7953) alusel, lähtuvalt nendest tuleb valla õigusaktides fikseeritud rahalised väärtused kajastada paralleelselt

kahes väeringus, kroonides ja eurodes, kusjuures kroon on ümberarvestatud euro- ja krooniühiku vahelise ümberarvestuskursi alusel (1 EURO = 15,6466 EEK). Hääletati: 10 poolt.

2. Allika detailplaneeringu kehtestamine. Kehtestada Lüganuse vallas Moldova külas asuva Allika kinnistu detailplaneering kuhu tuleb 2,65 hektari peale 5 elamukrunti.

Hääletati: 10 poolt.

3. Vallavara müük: Papli 5c. Antud objekti kohta oli vallale laekunud kaks huvilist, kes soovisid garaaze osta. Volikogu istungil arutati antud teemat ning leiti, et objekt müüa otsustuskorras kõrgema pakkumise teinud huvilisele hinnaga 101 000 krooni.

Hääletati: 8 poolt, 2 erapoolutat.

4. Rendisoodustuse andmine Lüganuse Puhkemajale. 24.09.09. a. tegi Elkarin OÜ ettepaneku Lüganuse puhkemaja rentida 4000 krooniga kuus. Aasta möödudes vaatas volikogu hinna üle ning tegi ettepaneku jätkata lepingut sama hinnaga.

Hääletati: 1 taandas, 9 poolt.

5. Rahaliste vahendite eral-

damine volikogu vabajaägist. Eraldada valla 2009. a. eelarve vabajaägist 132 000 krooni alljärgnevateks kuludeks:

1. Reserfond 50 000 krooni seoses eelarveaasta lõpuni ettenägematute kulude katmiseks.

2. Elektrienergia majanduskulud 46 000 krooni seoses Papli tänava Linnutsehhi alajama elektrienergia eest tasumisega Eesti Energiale.

3. Jäätmeäritlus 4000 krooni seoses Sonda vallale toetuse eraldamisega Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti haldamiskuludega.

4. Kalmistu ajutise lepingu töötaja töötasuga 28 000 krooni seoses Lüganuse kalmistu peavärava ehitusega.

5. Sporditegevus õppetegevuse ja koolituse kuludega 4000 krooni seoses Lüganuse valla noorkorvpallurite osalemisega korvpalliklubi HITO treeningutel.

Eraldada valla 2009. a. eelarve sihtotstarbeliste vahendite vabajaägist 16 700 krooni alljärgnevateks kuludeks:

1. Lüganuse Keskkool (riigieelarvest) 16700 krooni seoses

koosseisulise töötaja asendamise ajaks tähtajaliste töölepingute sõlmimisega. Hääletati: 10 poolt.

6. Toetuse eraldamine EELK Lüganuse Ristija Johannese Kogudusele ja Püssi perearstile.

1. Eraldada volikogu vabast jäägist 2000 krooni sihtotstarbelist toetust EELK Lüganuse Ristija Johannese Kogudusele hingedeaja kontserdi korraldamiseks (kontsert toimus 13.11.2010. a.)

Hääletati: 10 poolt.

2. Eraldada volikogu vabajaägist 3000 krooni või 6000 krooni sihtotstarblist toetust seoses Püssi perearsti ruumidesse kahe õhksoojuspumba paigaldamisega.

Arutelu tekkis, et kuhu need paigaldatakse. Need on juba arsti kabinetis ja protsetuuride toas. Arutati, et kas ikka anda kui perearst on FIE.

Hääletusele pandi, kes on poolt, et anda 6000 krooni - hääletati 5 poolt, kes on poolt, et anda 3000 krooni - hääletati 4 poolt, 1 oli vastu, et raha üldse anda.

6. Lüganuse Küla Seltsi taotlus laenulepingu- ja intressitasu toetamiseks. Seoses Lüganuse külaplatsi lõpule jõudmisega on tarvis ehitajale raha ära maksta.

Kuna ehituse alguses sõlmiti ehitajaga lepingu, et ehitaja saab oma raha kätte alles 90 päeva pärast lepingu allkirjastamist. Tööd sai tehtud, kuid külaselts ei saanud oma raha PRIAst õigeaegselt kätte. Raha on lootust saada 17. detsembriks. Kuna aga lepingu tähtajad on lõhki, soovib ehitaja oma raha kätte saada. Sellega seoses on külaselts sunnitud võtma laenu ja nüüd palub külaselts Lüganuse vallalt toetust pangalaenu lepingutasu ja laenuintresside katteks 6900 krooni. Volikogus tekkis vaidlus, kas ikka peab laenu võtma, et ehitajaga tuleks läbirääkimisi pidada, et kuu aja pärast on ju PRIAst raha käes ja siis saab ka ehitaja raha. Külaseltsi esindaja Anne Liinak rääkis, et ehitajal on hetkel väga rasked ajad ja tuleb raha laenata ja maksta. Volikogu leidis, et 6900 krooni anda selle eest, et ehitajal kiire ei ole õige.

Hääletati: 9 poolt ja 1 vastu.

8. Püssi mõisapargi heakorustustööde läbiviimiseks keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise.

9. Vallavanema puhkusegraafiku muutmine

Kristel Kütt

Teised meist

BNS, 11.11.2010: **Ida-Virumaale Lüganuse valda Varja tuulikuparki kavandava OÜ Raisner üks juhte Harry Raudvere väljendas rahulolematust valla tegevuse osas.**

Raudvere rääkis neljapäeval BNS-ile, et 150-megavattise tuulikupargi planeering on valmis ja vallale üle antud ning pall on valla väravas. Raudvere soovitas planeeringu käekäigu kohta uurida Lüganuse vallavanemalt.

"Küsi vallavanema käest, kas ta ei karda, et arendaja annab kohtusse. Arendajad on sellesse projekti päris palju panustanud ja nad hakkavad kindlasti ühel hetkel küsima, miks asjad ei liigu võib-olla nii, nagu nad peaksid minema. Kas vallavanem on suuteline isiklikult vastutama valdaga nende kahjude eest, mis ta võib oma venitamise tekitada," küsis Raudvere.

Küsimusele, kas kohtuasi on reaalne, vastas Raudvere, et "ärge arvake, et hispaanlased lihtsalt vaatavad pealt, kui rikutakse seadust Eesti riigis ja keegi käitub nii nagu pähe tuleb. Kui on menetlus, siis tuleb teatud tähtaegadega viia see lõpuni, mitte venitada ega takistada," rääkis Raudvere.

Lüganuse vallavanemalt Arno Rossmanilt BNS-il kommentaari ei õnnestunud saada.

Raudvere sõnul kohalikud elanikud tuulikupargi vastu pole. "Mitmekümnete maaomanikega on kokkulepped sõlmitud. Kes vastu peaksid olema? Kõik on huvitatud. Need maaomanikud, mis on ikkagi 50-60 inimest, kes seal põhitagijad on, on huvitatud, et see park tuleks," rääkis Raudvere.

Raisneri mullusest majandusaasta aruandest selgus, et ettevõtte on loodud ühe projekti eluviimiseks, milleks on 150-megavattise võimsusega Varja tuulikupark Lüganuse vallas Ida Virumaal. Ettevõtte on sõlminud liitumislepingu Põhivõrguga ja mullu suvel valmis liitumispunkt Püssi alajamas. Esimeses etapis on firmal kavas püstitada tuulikud koguvõimsusega 94 megavatti.

Aruandest selgub, et valminud on tuulepargi eskiisprojekt, mis on teemaplaneeringu dokumentatsiooni keskmeks. Teemaplaneeringu dokumentatsiooni osas toimus Lüganuse vallas tänava jaanuaris avalik arutelu ja täiendav avalik arutelu toimus aprillis. Aprilli lõpus esitas arendaja vallale kogu ametliku teemaplaneeringu dokumentatsiooni.

Raisneri omanikud on Hispaania suur energiakontsern Iberdrola Energias Renovables, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) ja Adepte OÜ.

Ühistegevus - eluterve majandusmudel

Järjest enam kostub mitmesuguste usukuulutajate ning vaimuvalgustajate suust hüüe: „Kogu inimkond on üks! Kogu universum on üks! Rahu ja harmoonia kõigile!“ Sisuliselt on need loosungid lõppesmärgina õiged, kuid... alustagem rahvustest. Selleks, et käivitada riigis ülesehitav jõud, peavad rahvusterviku tegusamad liikmed lämmatama sisemised hõõrdumised ning algatama harmoonilise koostöö sellesama rahvusterviku hüvanguks.

Tänane ühistegevus peab algama riigi väikesest mudelist. Riik koosneb kodanikest - ühistu koosneb liikmetest. Nii nagu igal kodanikul, on ka igal ühistu liikmel üks hääl, sõltumata tema töö- või kapitaliosalusest, seisusest ja rikkusest. Ainsaks tingimuseks hääleõiguse omamisel on riigi puhul kodakondsus - ühistu puhul liikmelisus. Kodanikud võtavad endale kohustuse riigi ja ühistuliikmed oma ühistu ees, et üksteist ühise eesmärgi poole liikumisel toetada.

Alles ühise eesmärgi poole liikudes ning ülesandeid edukalt täites võrsvad kohustustest õigused, mida ühistuliikmed või riigikodanikud omavahel vastavalt igatüüpanusele jaotada saavad.

Et riigimajanduse vundament on rahandussüsteem, peab ka edukas ühistegevus saama alguse sel-

lest, et raha ringleb ühistustestemi sees. Kumbki ei tohi mingil juhul lubada raha väljavoolamist süsteemist. Inimorganismiga võrreldes võrduks see verest tühjaks jooksmisega. Seetõttu on ühistulise süsteemi keskpunktiks alati ühistegevuse põhimõtteid järgiv ning eranditult oma liikmete huvides tegutsev ühistupank.

Ühistupank on seotud läbi liikmelisuse või tiheda partnerluse suhteniidistike erinevate tegevusvaldkondade käitamiseks loodud ühistutega, olgu nendeks siis energiaülekanne, hulgi-laod, poeketid, importkaupade varumise ühingu, kommunaaltegevõtted, koolid ja ülikoolid, huviharidusasutused, spordi- ja kultuuriseltsid, meditsiini-asutused jne.

Kõik nimetatud asutused peaksid ideaalis tegutsema ühistulistel alustel ega tohiks olla kasumi teenimise allikaks, kuivõrd tegemist pole otsest lisandväärtust loovate ettevõtetega, vaid pigemini lisandväärtuse loomisele kaasa aitavate tugistruktuuridega, mis pealegi realiseerivad peamisi inimõigusi ehk toidu, energia, ravi jms kättesaadavust - on ju ebainimlik, et tänapäeval on isegi osa inimõigusi muudetud ligimese koorimise ettekäändeks või vahendiks.

Ülalnimetatud ühistud koondivad endasse ühiskonnas lisandväärtust loovad ettevõtted ning üksikisikud - põllumehed, toot-

jad, teenindajad, õpetajad, teadlased, insenerid jne. Aga ühistud koondavad endasse isikuid vaid alt-üles printsiibil. Ühistu ei tegutse kunagi mitte asjana iseeneses, vaid tema ülim püüd ja siht on aidata kaasa oma liikmete, st. potentsiaalselt kõigi ühiskonnaliikmete heaolule.

Nagu iga õige süda, pumpab ka ühistupank raha ehk majanduse verd kõigi organismi liikmete vahel vastavalt sellele kui palju on konkreetset liikmel seda parajasti vaja. On tähtis tõdeda, et alaline žguti tõmbamine mõnele organismi osale või organismi liigne majandusverega üleujutamine ei ole tegevused, mida ühistupank saab ja peab toetama. Raha on loodud rahva, mitte rahvas raha teenimiseks!

Väljaspool ühistulist süsteemi asuvad isikud ning organisatsioonid on küll osa ühiskonnast, kuid nemad ei tegutse mitte alati ühise eesmärgi nimel koos töötades vaid enamasti konkurentsi printsiibi alusel. Seetõttu on nendevahelised ning nende ja ühistulise süsteemi vahelised koostöösidemed nõrgemad. Kuid üks, et ka nemad võiksid ühistuliikumise osa saada, on alati avatud.

....jätkub järgmises numbris.

**Andro Roos
Tartu Hoiu-laenuühistu
juhatuses esimees**

Ajaloonurk: Ahto Paavo - Eesti Godina

Tänases artiklis räägin teile mehest, kelle tuntus Lüganusel on üsna tagasihoidlik, ent ometi on ta Lüganuse küla põliselanik. Tema esivanemad on Lüganusel elanud sajandeid, põlde harinud ja talu pidanud. Tema nimi on Ahto Paavo - Eesti Godina, rahvamees ja spordimees, kelle sportlikud tulemused on jätnud sügava jälje nii Virumaa, kui ka Eesti spordiajalukku.

Ahto Paavo kuulitõukeringis Põltsamaal 1985. a.

Ahto Paavo oli kuulitõukaja ja kettaheitja, olles nende kahe ala tipptegija Eestis, nii nagu jänki John Godina, võis ta riigi spordiaud edukalt kaitsta mõlemal alal.

Noorematele spordisõpradele ei ütle Ahto Paavo nimi võib olla palju, olgugi et veel kümme aastat tagasi figureeris see nimi Eesti kergejõustiku paremikus. Ahto Paavo püsis spordi tipus viisteist aastat, jõudes oma laeni alles 33 eluaastal. Visa harjutajana tuntud Paavo püsib veel praegugi Eesti kuulitõuke edetabelis, tulemusega 18,87 auväärsel seitsmendal kohal. Olgugi, et ta tegeleb siiani spordiga, veteranide spordis ta ei osale. Atleetlik-paavolik kõnnak, mida võis Eesti staadionitel 70- 80-ndatel aastatel kohata ei ole meest tänagi maha jätnud. Ta ootas oma tunni ära.

Ahto Paavo oli kahe ala tegija. Võrdse eduga võistles ta nii kuulitõukes kui ka kettaheites. Temast edukaim kahe heiteala tegija kodumaal on viimase paarikümne aasta vältel olnud vaid Ants Savest. Oma parimate tulemusteni jõudis Ahto Paavo eas, mil paljud konkurendid olid spordiga juba lõpparve teinud. Kuulitõukes saavutas Ahto Paavo oma tippmargi täpselt oma sünnipäeval, tõugates 16 juunil 1979. a. raudmuna 18,87 meetri kaugusele. Parim kettaheite tulemus sündis 1983 aasta suvel, kui mees oli 35 aastane. Rekordiks kirjutati siis 56,48.

Ahto Paavo sündis 16. juunil 1948. a. Lüganuse külas Pae talus. Praegu teame seda maja aadressil Lüganuse tee 28. Peale sõda kui "vennalik" idanaaber võimutses Eestimaal, tappis inimesi ja saatis hulga põlisrahvast perekonniti Siberisse, sattus küüditatute nimekirja ka Ahto Paavo perekond. Ahto oli alles imik, kui olles rahvavaenlaseks tituleeritud tuli ette võtta teekond tundmatusse kaugusesse.

25. märtsi varahommikul 1949. a. algas küüditamine Lüganuse ja Varja külades. Lüganusel oli

küüditatute hulgas 70 aastane taluperemees Aleksander Paavo. Tema osaks oli heal järjel talu, mille juurde kuulusid rehepeksumasin ja traktor ning sellepärast kuulus ta kulakuna väljasaatmisele. Aleksandri poeg Richard varjas ennast. Tema naine Helga oli läinud koos toona väikese imikuga-Ahtoga oma vanematekoju pakku, sest aeg ei töotanud head. Oli tehtud ju tema mehe perekond kulakuteks.

Siiski polnud pääsu. Küüditajad leidsid naise üles ka vanematekodust Varjalt. Varahommikul sõitis auto õue. Sõnumitoojad prõmmisid uksele, noorelt naiselt nõuti mehe asukohta. Naine vastanud, et eitea mehe asukohast midagi. Seepeale öeldi: "Pane riidesse, sind saadetakse välja". Helga protesteeris, et ta ei lähe väikese lapsega kusagile ja pealegi pole ta kellelegi mingit kurja teinud. Varja kandi inimesi küüditas kurikuulus kodanik Gusseva. Too võttis voodist lapse, mässis riided ümber, pani teki sisse ja läks välja auto juurde. Helga järgnes suure nutu ja ahasusega oma lapsele, algas pikk teekond Siberisse. Saanud kuulda naise ja pisipoja saatusest, järgnes Richard Paavo vabatahtlikult oma perekonnale Siberisse.

Kõrvalpõikena tekib küsimus, kus on need küüditajad-gussevad täna? Võib oletada, et suur hulk neist on ennast sini-mustvalgeteks üle värvunud, käivad meie hulgas ringi, omavad Eesti Vabariigi kodakondsust ja saavad oma "kuulsusrikka" töö eest pensioni. Kummaline! Üheksa kuu vanusena sattus ta elama kaugele Novosibirski oblastisse. Ahto mäletamist mööda elati alguses muldonnis. Talved olid külmad, vahel 40 kraadi külma. Ahtole oli meeldinud isetehtud suuskadel suusatada ja sõita uiskudel, mis kinnitati saabaste külge. Kuna eestlasi oli sealkandis vähe, tuli kiiresti selgeks õppida vene keel. Sealsesse lapsepõlve jäi veel üks kurb sündmus. Ahto ema haigestus kopsupõletikku, kuna arstiabi oli halvasti kättesaadav, haigus süvenes, ning naine suri 1954. a. 31aastasena.

Koolipõlv algas venekeelses koolis. Ahtole oli seal kõik võõras ja hingele kauge. Valuliselt möödusid kolm kooliaastat. Ahto palus isa, et see ostaks koolivormi, ent isa vastas, et Eestis sellist vormi ei kanta. Selgus, et neil võib avaneda võimalus kodumaale tagasi pöörduda. Ühel päeval 1958. a. hakkasid nad isaga Siberist koju tulema. Mida tundis Ahto isa Siberist lahkudes, ei oska arvata. Isa ennast jäid meenutama külaelanikud tubli ahjumeistrina. Ahto oli siis kümne aastane.

Iskitimis nägi Ahto esimest korda oma teadlikus elus rongi. Rongiga sõitsid nad Novosibir-

skisse, seal edasi Eestisse. Eestis puudutas Ahto jalg esimest korda sünnimaa pinda Tapal, kust sõideti Jõhvi isa õe juurde. Taaskohutamine oli väga rõõmus. Alguses jäi Ahto elama lell Karli juurde. Suvi möödus lennates, ning sügisel tuli asuda kooli. Kuna ta oli õppinud venekeelses koolis, oli eesti kirjakeel puudulik. Kooli pidi ta minema juba kolmandasse klassi. Õnneks elas ta tädi Adele juures Jõhvis. Tädi kasvas teda, ning aitas ka koolitöös. Ahto käis Jõhvi I Keskkoolis. See oli kahekorndne hoone väikese võimlaga. Aja möödudes hakkasid Ahto hinded paranema. Suved möödusid lell Karli juures Lüganusel. Ta oli abiks majapidamis- ja heinatöödel. Kuna kõik maatööd nõudsid tugevat jõudu, tuli sportimine iseenesest.

Iga sportlane leiab tee spordini isemoodi. Siin on Ahto Paavo tee. Raamatutest luges ta Eesti jõumeestest Lurichist ja Abergist. Neist eeskujuga võttes tahtis ta saada samasuguseks. Hobuniidukiratastest valmistas ta tõstekangi. Nii sai ta iga päev jõudu harjutada. Kehalises kasvatuses paistis ta silma tugeva viskekäega. Toona mõeldeti sportimist põhiliselt jooksmise järgi. Pikamaajooks ei olnud Ahto ala. Hüpetes ja lühimaajooksus oli ta alati kolme parima hulgas. Ühel koolivõistlusel saavutas ta teise koha ning valiti kooli meeskonda. Kodus treenis Ahto kiviga, kuna kodus tõukekuuli ei olnud. Kuu aja pärast rajooni võistlustel saavutas ta tagajärjega 11,49 esikoha. Samadel võistlustel proovis Ahto ka kettaheitset, kahjuks ebaõnnestunult. Hiljem koolis proovis ta sama ala uuesti, ning heitis ketast vanematestki poistest kaugemale. Nii püstitas ta kooli rekordi 15-16 aastaste poiste vanuseklassis 5 kg kuuliga 16,29m.

Edasi võistles ta vabariiklikel võistlustel, kus saavutas 17- 18 aastaste vanuseklassis kuulitõukes esimese koha ja kettaheites teise koha. Koolis viis ta 17-18 aastaste kuulitõukerekordi 16,84 meetrile 6kg. kuuliga. See rekord püsib Jõhvi koolis tänaseni. 1967- 1969. a. möödusid Nõukogude armees, Tšernjahhovskis, edasi Riia spordi-roodus. 1968. a. suunati ta koos sõjaväega "kaitsma" sotsialismi Tšehhoslovakkias. Sõjaväest vabanes ta 1969. a. novembris. Mõni värvikas seik ka sõjaväepäevilt. Ahto surus kahepuudast sangpommi (32 kg) mõlema käega kolmkümmend korda. Rühmaülem 2 korda, seersandid kes 2, kes 3 korda. Üle viie korra ei saanud keegi. Rooduülemale pettumus oli suur, et tema valitud mehed ei saanud keegi Ahtole vastu. Selliseid sportlikke vaidlusi oli teisigi. Nii heitis Ahto ketast väljakul, kus tehti riviväljaõpet. Rooduülem arvas, et mees lennutab supitaldrikut (ketas oli alumiiniumist ja sõjaväe sööginõud samuti). Rooduülem võttis vanemad ajateenijad kaasa ja tulid kaema milles asi. Suur oli

üllatus, et mees ei lennutagi supitaldrikut. Ahto käest saadi teada et, lennutatava atribuudi nimi on hoopiski ketas.

Sõjaväest naasnuna 1970. a. talvel järgnesid treeningud kodumaal. Tulemused olid visad kasvama, ent mees oli veelgi visam. Esimesed rajooni rekordid kuulitõukes olid 15,54 ja kettaheites 46,60 m. Kevadised treeninglaagrid toimusid lõunas: Adleris, Sotšis või Jerevanis. Sealsed laagrid olid Ahto meelest toredad, ainult kehvapoolne toit ja suur kuumus ei olnud treeninguteks head. Ühes NSV Liidu treeninglaagris, kus olid kohal kõik tolleaedse tipptegijad, treeniti nii, et kangile lisati kogu aeg raskusi ja see kes ei jõudnud, vaatas lihtsalt kõrvalt. Ahto jõunäitajad olid siis parimal tasemel. Rinnalt surus ta 200 kg. Ja rebida suutis 125 kg kangiga, kükke jaksas ta teha 250kg kangiga.

1972. a. Ahto Paavo abiellus. Abielust sündis tütar Monika. Ta töötas Kohtla-Järve Põllumajandustehnika tootmiskoondises. Töökoht võimaldas tal iga päev tegeleda treeningutega. Vähe on sportlasi, kes on häid tulemusi saavutanud töö kõrvalt treenides. See nõuab visadust ja sihikind-

Richard Paavo vilja peksmas

lust. Üks nendest on Ahto Paavo. 1976. a. ületas ta kuulitõukes 18 m. piiri. See tulemus sündis Orjolis üleliidulistel võistlustel, kus Ahto saavutas teise koha. Kettaheite rekord on aastast 1974 tulemusega 55,54. Ahtole on meeldejäädav Kääriku spordipaasi treeninglaagrid, kus oli hea toit ja sõbralik õhkkond. 1976. a. oli ta Kääriku treeninglaagris koos NSV Liidu korvpallimeeskonnaga. Korvpallurid treenisid "viimast kolme sekundit", lootes et kordub 1972. a. olümpiamängudel toimunu, kus nad võitsid USA koondist viimasel kolmel sekundil.

1979. a. kevadhooaeg tõi Ahtole meistersportlase normi ületamise. Donetskis üleliidulistel maaspordiühingute meistrivõistlustel tõukas ta kuuli 18,87 ning tuli võitjaks. Isiklik rekord kuulitõukes sündis 1979. a. Põltsamaal 31 aastasena, kus tulemus oli 18,87m. Isiklik rekord kettaheites tuli "Alutaguse mängudelt" 56,48 m. "Alutaguse mängudelt" sündis ka Lüganuse koolistaadioni rekord kuulitõukes 18,39 m. Selle auto-

riks oli loomulikult Ahto Paavo. 1978. a. töid soomlased Eestisse jõutõstmise. See ala meeldis Ahtole, kuna tegi ta ju palju tööd kangiga. Lamades surumisel püstitas ta Eesti rekordi tulemusega 220,5 kg. mida annab tänaselgi päeval järele teha Eesti parimatel rammumeestel.

Ta on mitmekordne Eesti meistervõistlustes. Kord olid Kaunas-Balti kergejõustikuvõistlused. Ahto läks koos teise Eesti kuulitõukaja Ants Savestiga tõstesaali ja palusid luba treenida. Meestele anti üks roostetanud tõstekang. Mehed rebivad 135 kg. See äratas tähelepanu, kui Ahto hakanud 200 kg. lamades surumises seeriaid tegema vaadanud leedulased nurgas suu ammuli pealt. 1980. a. toimusid "Narva vabastamisele" 35. aastapäevale pühendatud võistlused. Koondise "Jõud" dress oli puna-sinine. Kuulitõukesektor oli ehitatud Ahto jaoks pisut lühike 17,5 m ja tema kuul ületas sektori piiri. Pealtvaatajad arvasid, et ega Eestis nii tugevaid kuulitõukajaid pole ja tänu dressi värvidele kirjutati kogu au venemaalt tulnuile. Oli NSV Liidu koondise riietus tavaliselt punane. 1979-1989 oli ta parim kuulitõukaja.

1992. a. töötas ta Ida Viru-

maa Kodukaitse ülemana. Töötas seal kuni organisatsiooni laialisaatamiseni. 1994-2004. a. töötas ta Kohtla-Järve linnavalitsuses spordinõuniku ja spordi peaspetsialistina.

2002. a. halvenes Ahto isa Richardi tervis ning ta suri 12. juulil, olles 87 aastane. Kunagi mõtles Ahto, et pensionile jäädes taastab oma sünnikodu Lüganusel. Kahjuks need mõtted ei teostunud. 2004. a. ostis ta Kiviõlli maja, ning asus pensionipõlve pidama. Siis nägi ta televiisorist, et üks 100 aastane mees Ameerikas käib veel tööl ja mõtles, et miks siis tema alles 60 aastane mees seda ei suuda. Nii asuski 2008. a. Lüganuse kooli kehalise kasvatusõpetajaks. Peale tunde viib poistega läbi treeninguid. Ta loodab, et nii mõnestki poisist saab sportlane ja kui ka mitte, siis vähemalt saaks neist tugevad mehed. Lõpetame Ahto Paavo sõnadega: "Nii need aastad lähevad, peaasi, et jõudu ja tervist oleks."

Ants Nurk

Jahindusest Lüganuse kihelkonnas

Jahil käimine on üks inimeste vaba aja veetmise vorm. Jahiulukid, keda jahimehed jahimaadelt küttivad on ise vabalt looduses sündinud, kasvanud ja omapeal elanud. Jahil käimine on inimkonna üks kõige vanimaid tavasid nn korilus, mille abil hangiti ennemuistsetel aegadel endale söögiks liha.

Tänapäeval ei ole jahilkäimise põhieesmärgiks lihasaamine, vaid omavaheline suhtlemine ja looduses värskes õhus sportlik viibimine, kuna jahi käigus tuleb päeva jooksul käia palju jala ja seda vahel raskel maastikul. Kuna jaht on seotud relvadega, siis on jahinduses kasutusel sportlaskmised mitmete laskeharjutustega ja nende harjutuste sooritamiseks on olemas ohutusnõuetele vastavad lasketiirud, kus siis laskevõistlusi korraldatakse.

Rivistus jahi hommikul, foto A. Kivi erakogust

Laskesport on küllalt kallis spordiala. Jahimeheks saamiseks peab läbima vastava väljaõppe, sooritama eksamid, tegema laskekatsed. Eksami sooritamise järel saab alles politsei kaudu soetada relvaloa ja relvaloa alusel saab osta jahirelva, alles siis olakse nõ. jahimees valmis. Jahindus on riiklikult korraldatud ja paika pandud asi, on koostatud rida seadusakte, mille alusel jahin-

du toimib. Seoses sellega toimub jahilukite laskmine lubade alusel, mille üle peetakse siis vastavat arvestust.

Jahialad on jahimaade korralduse alusel koondatud jahtkondadeks (seksioonideks), kus siis kamp jahimehi käib oma kindlal territooriumil jahil. Kõik meie maakonna jahtkonnad kuuluvad juriidiliselt Ida-Viru Jahimeeste Seltsi ridadesse. Seltsis on vastavalt piirkondadele jahtkondi üle kahekümne.

Meie Lüganuse kihelkonnas on kaks jahtkonda MTÜ Kiviõli Jahimeeste Ühing (edaspidi KJÜ) ja MTÜ Maidla Jahiselts. Ma tahaksin siin kirjutada meie MTÜ Kiviõli Jahimeeste Ühingu.

Kiviõli jahtkond oli varasemast ajast koondunud mitme jahisektsiooni baasil (Erra, Aseri Ranna, Kiviõli) koondunud jahiseltskond.

Jahiselts ja tema kaudu saame jahiload ning toimub aruandlus. Oma sisemise raamatupidamise aruandluse peame niikuinii ise tegema. Meie KJÜ-l on jahimaad ca 17000 ha ja jahimehi üle kuuekümne nendest aktiivselt tegutsevaid ca 45 meest. Tendents on vananemise poole ja jahimeheks astumine on kulukas, siis selle tõttu aegajalt seltskond väheneb. Tuleb ka noori juurde, kuid siiski vähem kui lahkub.

Kuna jahimees peab metsas oskama täpselt lasta ja seda laskmist on vaja aegajalt treenida, siis on meil Maidla Jahiseltsiga kahepeale hooldada Maidlas Arus lasketiir, ametliku nimetusega Maidla Laskevälgi. Meie jahimehed käivad peale selle veel üle Vabariigi erinevates lasketiirudes laskmas ja võistlustelt auhindu toomas. Meil on aegade jooksul olnud tugevad jahilaskurid nagu H. Kuusmik, A. Lehtsaar, R. Uuemõis, A. Kõiva, A. Neider jt. Praegu momendil on kõvem jahilaskur Veikko Tihvan, kes on võitnud Vabariigi meistritiitleid ja osa võtnud rahvusvahelistest tiitlivõistlustest. Jahilaskmises on põhiline, et oleks võtta noortest järelkasvu ja nendega tegeleda.

Praegu sügisel on meil põhiline jahipidamine põtradele, millest tahaks rääkida. Põdrajaht algab varitsusjahina 15 septembril ja ajukahina 01 oktoobrist kuni 15 detsembrini. Meie KJÜ läheb põdrajahti tavaliselt 01 oktoobrist kui on lubatud juba pidada ajukahina. Sellel aastal on meil limiit lasta 16 põtra. Sisemise soovitusliku jaotuse tegime nii, et laseme 3 emapõtra 7 põdrapulli (nendest 2 suurt pulli alates 4-ast sarveharust) ja 6 vasikat. Esimene põdrajahi päev sellel aastal oli 02 oktoober ja lasime ära 2 põtra. Jahist võttis osa küllalt suur seltskond 50 jahimeest. Teine jahipäev oli 09 oktoober ja siis lasksime 6 põtra,

Trofee pull, foto A. Kivi erakogust - pull on vasakul.

sellest 1 trofeepull. Ka sellel jahipäeval oli osavõtjaid küllaltki palju 47 jahimeest, nende hulgas kaks külalisjahimeest Hollandist. Järgmine kord olime jahil 16 oktoobril 39 seltskonnaga ja lasime ära 3 põtra, sellest 1 trofeepull.

Kuna põdrajahid olid sinna maani edukad olnud ja järele oli jäänud lasta 5 vasikat, siis ootasime lund, et oleks kergem jahti pidada ning selle tõttu pidasime kaks nädalat vahet. Uuesti olime jahil 06 novembril 32 mehelise seltskonnaga ja lasime ära limiidist veel 3 looma. Nüüd on meil jäänud lasta veel 2 põdravasikat ning aega veel jahipidamiseks on ja ootame, et tuleks ka lund natuke maha. Kui põdrajaht läbi saab, siis on tavaliselt juba lumi ka maas ja jätkub meil KJÜ-s seltskonnajahina metsseajaht, mis on samuti väga huvitav. Individuaaljahina peetakse meil linnujahti, rebasejahti, kährikujahti, kobrajahti ja jänesejahti.

Mainimata on jäänud see, et peale jahilukite küttimise tegelevad jahimehed ulukite lisaõõtmisega. Metsas on olemas vajalik arv soolakud põtradele ja söödasõõmi metskitsedele ning

söögikohti metssigadele. Kuna meil on seltskonnas talunikke, siis lisaõõmikraami ulukitele jätkub. Lisaõõtmise ja ulukite õige loendamise on taganud selle, et meie jahiluki populatsioon on siamaani olnud jätkusuutlik, st. on olnud keda lasta ning omad limiidid oleme siamaani täis lasknud. Eks see ulukisõõtmise on samuti nagu väheke spordi eest, saad kodust nelja seina vahelt välja värsket õhku hingama ja kergelt lihastele koormust tekitada. Nii, et ikkagi jätkuvalt kodust välja jahiradadele! Alati ei pea saaki kaasa saama, aga hea tuju küll ja võib-olla saab hea seltskonnaga veel peale jahti kas saunas või niisama laua ääres väikese „sellesamuse“ seltsis maailma asjade üle aru pidada.

Jahimeeste soovitakse tavaliselt kivi kotti. Niisiis perekonnakaaslasel laseme siis meestel minna värsket õhu kätte jahti pidama ja soovin lugejatele HEAD Tervist ja kõigile jahimeestele KIVI KOTTII!!!

Teid tervitades,

MTÜ Kiviõli Jahimeeste Ühing
esimees Karl-Johannes Kärner

Laiast ilmast

ÜRO hoiatab, et toiduainete hinnad võivad järgmisel aastal tõusta kuni 20 protsenti. Hinnatõusu ulatus sõltub väidetavalt sellest, kui suureks kujuneb järgmise aasta saak. ÜRO kutsus riike raskusteks valmistuma, tõdedes samas, et «tarbijatel ei pruugi olla palju muud võimalust kui maksta oma toidu eest kõrgemat hinda.» Nisu, maisi ja paljud teiste toiduainete hinnad maailmaturul on mõne kuuga tõusnud kuni 40 protsenti. Suhkru, või ja manioki hinnad on viimase 30 aasta kõrgeimal tasemel. Liha ja kala on palju kallimad kui eelmisel aastal.

Teadmiseks eurorahakotimuretsejatele: Pariisi mündikoda lasi välja saja tuhande eurose väärtusega mündi, millel

India päritolu Taj-Mahal'i kujutis. Tegemist on kõige kallima mündiga Prantsusmaal. Kaaluks on sellel kilogramm ja tehtud on münt kullast ning kaunistus koostatud 68-st briljandist. Aasta tagasi õnnestus samal asutusel luua 50 tuhande eurose väärtusega münt, millel kujutati Kremli. Taoliseid münte õnnestus maha müüa 20 tükki. Ostke siis suuremad rahakotid!

Flanderninfo: Pärast seda, kui võeti 2000. aastal vastu seadus, mis võimaldab kiirkorras Belgia kodakondsust saada, on selle ligemale 70 000 isikut saanud. See vastab umbes pooltele taotlustele. Nüüd on aga Belgia rahvuslased selle vastu protesti tõstnud. Taotlejatest enim on Maroko kodan-

ikke. Teisel kohal on Kongo asukad. Nendele järgnevad türklased, serblased ja venelased. Kõige enim on rahuldatud Kongost pärinevate isikute taotlusi. Taotluse esitamiseks peab taotleja olema täisealine ja vähemalt kolm aastat Belgias elama.

CNN: Kliimamuutuse süvenevad tagajärjed ja võitlus järjest olulisemaks muutuvate ressurside eest, nagu puhas vesi, sunnivad inimesi ümber asuma. Vähemalt miljard inimest on sunnitud kuni 2050. aastani oma kodukohast kliimamuutuse tõttu lahkuma, ennustas heategevusorganisatsioon Christian Aid oma värskes raportis.

Nalja nabani

Viiekümneandates eluaastates abielupaar veedab oma hõbepulmade järgset pulmaööd ja äkki ilmub nende ette haldjas, kes ütleb: „Kuna te olete nii kaua ja nii ilusas kooskõlas eeskujulikult koos elanud, siis olen otsustanud täita teie mõlema ühe soovi.“

Naine: „Ma tahaksin minna ümbermaailmareisile koos oma armastatud mehega!“

Haldjas vehib kepikesega ja kohe ilmub naise kätte pakk piletite ja rahaga.

Mees vaatab hindavalt oma naist: „See on muidugi kõik väga romantiline, aga sell-

ine juhus on ainult üks kord elus. Naine, kallid, anna mulle andeks, aga ma sooviksin naist, kes on minust 30 aastat noorem!“

Haldjas tõstis oma kepikesega ja ... mees muutus 80-seks.

Õpetus meestele: mehed on muidugi kavalad tõprad, aga haldjas on siiski naine.

Õpetus naistele: haldjas oleks ju võinud naise 30 aastat nooremaks teha, aga mitte miski ei meeldi naistele rohkem kui teisele naisele kätt keerata.

Tartu
Hoiu-laenuühistu

LAENUD: TARBIMISLAEN, KULLALAEN, ENERGIALAEN, KOOLILAEN
HOIUSED: KULLAHOIUS, TÄHTAJALINE HOIUS

Raekoja plats 20, Tartu • Tel 740 7134 • Faks 740 7136 • www.rahayhistu.ee